

Chirac, doble o res

El resultat de les pròximes eleccions, que Chirac va convocar per sorpresa, no està tan clar com semblava en un primer moment. L'esquerra, enfront d'una dreta que no il·lusiona el país, és conscient que una victòria faria trontollar el mateix president de la república.

L'anunci va agafar tothom de sorpresa. França ha de tornar a elegir nou govern un any abans del que era previst. Chirac ho arrisca tot per fer empassar als francesos els seus plans, però l'aposta no és tan clara. L'excusa oficial de Chirac és

la necessitat de legitimar amb les urnes una sèrie de mesures (liberalització de l'economia, reformes

estructurals de l'estat, entrada a l'euro) que el govern conservador ha d'adoptar aquests dos anys vidents i que per això necessita que la ciutadania s'expressi "amb confiança i sense por", a dues tandes, previstes per al 25 de maig i l'1 de juny.

I tanmateix, a tretze dies de la primera tanda de les legislatives, el mapa electoral francès pot fer un tomb inesperat. La clau, la tenen els indecisos: entre un 25% i un 30% de l'electorat, segons els sondatges. La coalició al poder (RPR-

cament en peu d'igualtat amb la majoria governamental, si és que no la supera. Les segones tandes acostumen a ser favorables al partit en el poder, però Chirac és conscient que socialistes i comunistes podrien matar dos pardals d'un tret en el cas que guanyessin: caiguda del govern i del president. Per això va intervenir en la campanya el passat dimecres per recordar als electors l'opció a escollir si volen donar un "nou impuls" (lema de la campanya gaullista) al país; i no descarta d'insistir-hi a la tornada del seu viatge a la Xina, a partir del 18 de maig.

Però Chirac també és conscient que la pell li perilla, si continua comprometent-se a fons amb un govern que des del dia que va posar els peus a Matignon no ha sabut donar la confiança al país. Començant per Alain Juppé, el primer ministre, de qui alguns observadors indiquen amb sornegueria que és massa intel·ligent per a caure bé a ningú.

Dos dels projectes governamentals que havien suscitat una relativa expectació entre l'opinió pública, l'anomenada "llei sobre la cohesió social" i la reforma de la justícia, s'han quedat al calaix per causa de la dissolució justament. Des de l'arribada dels conservadors al poder, la desocupació ha crescut de més de 400.000 treballadors, l'índex de precarietat laboral s'ha reforçat (16% dels contractes són temporals), i el 10% dels francesos deté el 55% de la riquesa productiva del país. La inflació ha pràcticament desaparegut i que el dèficit públic s'ha reduït, però molts francesos, i molts alemanys, es demanen cada vegada més si aquest esforç val la pena.

Alain Juppé, primer ministre francès. El seu govern no ha sabut transmetre sensació de confiança al país. (foto: arxiu / EFE)

La desorientació col·lectiva que pateixen els francesos pot ser aprofitada pel Front Nacional de Jean Marie Le Pen.

UDF) ho sap, i per això s'aplica durament a treballar les classes mitjanes, aquestes classes que van donar-li el vot ara fa quatre anys, però que se senten cada cop més acorralades pel missatge pro europeista d'un president, Jacques Chirac, que en teoria encarnava la tradició gaullista d'una França sobirana fins a la darrera engruna, pro-europea des de dalt i no pas a remolc dels alemanys.

En els sondatges el bloc de l'esquerra (PSF i PCF) es troba pràcti-

ARXIU / EFE

Ara bé, als francesos, no els irri-
ten tant les declaracions altiso-
nants del poder respecte a les xi-
fres macroeconòmiques ni la seva
barroeria en un tema tan delicat
com el de la immigració. El seu
malestar és més profund, producte
d'una crisi de valors i de sensa-
cions de final de cicle que vera-
ment compleix tots els requisits de
l'època en què viuen, a les portes
del segle XXI.

Els dirigeix, a més a més, un pre-
sident hiperactiu que és incapaç de

Jacques Chirac (a la dreta) és un dels presidents de la república més impopulars dels darrers temps. Lionel Jospin (a l'esquerra), el líder socialista, no ha sabut, no obstant això, transmetre un missatge clarament diferenciat de la dreta.

La fi del cop d'estat permanent?

L'esquerra va acceptar el desafiament de Chirac del 21 d'abril, entre crits de denúncia i d'insatisfacció indissimulada. Uns crits de denúncia humanament comprensibles, perquè Lionel Jospin, el líder del PSF, i Robert Hue, secretari general del Partit Comunista, no han tancat encara la reforma interna dels partits respectius. Però també una denúncia comprensible des del punt de vista polític, perquè la mesura, adoptada per un dels presidents francesos més impopulars d'aquests darrers temps (dos terços dels seus conciutadans discrepen de la seva política), estableix un precedent perillós en la història de la V República, aquest despòtic ordit de poders i privilegis instaurat pel general De Gaulle, i que en el seu temps François Mitterrand va definir dient que era un "cop d'estat permanent", encara que després, en arribar al poder, se'n va oblidar.

Mai un president no havia dissolt l'Assemblea Nacional amb unes ex-

cuses tan pobres, quan segons la constitució francesa una mesura de tals proporcions (cal no oblidar que és el cap d'estat qui dissol les cambres, i no el primer ministre) només pot ser deguda a una situació de bloqueig institucional (cas de la cohabitació Mitterrand-Chirac dels anys 80) o de quasi emergència nacional.

Però una mesura d'aquesta mena no podia pas deixar sense rèplica una classe intel·lectual que no acostuma a callar quan es tracta de parlar "d'impulsos" i "d'oportunitats en joc". Cinc experts en ciències polítiques i dret constitucional van signar el 7 de maig a les pàgines del diari *Le Monde* un escrit demanant la revisió de la constitució en cinc punts fonamentals:

- revifar el mètode del referèndum;
- reduir el mandat presidencial de set anys a cinc anys;
- posar fi a a l'acumulació de mandats;

•reorganitzar la descentralització del poder;

•convertir l'estat en imparcial.

El "grup dels cinc", com l'anomena la premsa francesa, adverteix que no es tracta d'una proposta de canvi de república, sinó de "reformes limitades, deliberades i simultànies per tal de revifar la república i la democràcia".

"L'acumulació de mandats ens ridiculitza, però la corrupció, l'arrogància del poder (...), el menyspreu que té dels controls, per no dir res de quan en contesta fins i tot la legitimitat, això sí que no fa riure gens ni mica", denuncien els "cinc savis", entre els quals figuren noms prestigiosos del dret constitucional francès com Georges Vedel, de vuitanta-set anys, ex-president del Consell Constitucional, (l'equivalent del Tribunal Constitucional espanyol). Són propostes per a un país "que no s'avorreix", diuen els experts. "França es belluga: pitjor encara, gira sobre ella mateixa", adverteixen. **J. Z.**

Vaga de treballadors sanitaris el passat mes d'abril. El mite de la cohesió social gaullista se li ha desfet entre les mans a Chirac i a Juppé.

centrar-se en un projecte, i un govern que va quedar ferit de mort després de les vagues de desembre del 1995 que van paraitzar tot el país. El tema conservador de la campanya ha passat successivament de ser "un nou impuls" a ser

"un impuls compartit", però els compatriotes de Chirac i de Juppé saben que, desgraciadament, la realitat no és ni l'una cosa ni l'altra. Ni el programa de l'RPR-UDF és ultraliberal, com pretenen Chirac i Juppé ("menys estat i menys im-

postos"), ni tampoc gosen llançar-se obertament pel populisme gaullista -aquest mite de la cohesió social que, a Chirac, se li ha desfet entre les mans.

"El nou impuls és l'impuls cap a la mateixa cosa: el que Alain Juppé ha fet des de fa dos anys a Mactignon, i que l'opinió jutja tan severament", diu el diari *Libération*. "Si fos una Thatcher...", sembla que sospirin els francesos més perspicaços, "...sabríem, si més no, amb qui ens les havem", afegeixen els votants d'esquerra.

Les punyalades de Maastricht. La conseqüència de tot plegat és una sensació de desorientació col·lectiva que irrita la ciutadania i que pot donar bons resultats al Front Nacional, per molt que la convocatòria anticipada hagi agafat el partit de Le Pen a contrapèl. I és que la campanya és avorrida en plantejaments, però no pas en esdeveniments, com ho demostra l'apunyament del ministre de Cultura, Philippe Douste Blazy.

La ira soterrada pot manifestar-se també en una alta abstenció, perquè l'esquerra tampoc no sembla disposada a recollir tots els votants que ha anat abandonat el govern durant aquests quatre anys de dubtes. Contra l'onada de privatitzacions de la dreta, Lionel Jospin, el líder socialista, s'ha limitat a afirmar que garanteix una sanitat pública i uns bons serveis, "realment al servei dels ciutadans". Els compromisos de Maastricht sembla que fan massa por als dos grans partits polítics francesos, contràriament a una ciutadania que ha reaccionat amb força i curiositat cada cop (Jospin mateix a l'inici de la campanya, per exemple) que s'ha plantejat amb honradesa i sense demagògia la construcció europea, els seus ritmes i els seus objectius, la reducció del treball, i la racionalització de la despesa pública. França continua essent un país que viu amb una certa passió el debat polític i ideològic, però els seus dirigents sembla que no volen o no poden adonar-se'n. El dia 1 de juny tindran la resposta.

Jordi Zamora (París)

fundació
BANCAIXA

**Del 12 al 18
de maig.**

AGENDA

12 Dilluns Concert

Ronda a la Verge.
Plaça de la Mare de Déu
a les 20'30 hores.

13 Dimarts Mediambientals

Cicle: La arquitectura y el Urbanismo del Medio Ambiente.
"Algunas experiencias en arquitectura solar".
Guillermo Yanez.
Arquitecte. Professor de projectes de l'ETSAM.
Sala Sorolla a les 19'30 hores.

14 Dimecres Conferència

Cicle: Lectures d'Ausiàs March.
"No'm fall record del temps tan delitós (XXV)".
Constanzo Di Girolamo.
Universitat degli Studi di Napoli Federico II.
Sala Sorolla a les 19'30 hores.

Sala d'Exposicions

"Arte de la seda en la Valencia del siglo XVIII".
Fins al 8 de juny.

CENTRE CULTURAL
Plaça de Tetuán, 23. Tel. 987 58 64. Valencia